

Sprawozdanie
z monitorowania wdrażania
działań adaptacyjnych do zmian klimatu
określonych w „Miejskim Planie Adaptacji do zmian klimatu
dla Miasta Cieszyn do roku 2030”
w okresie od 23 lutego 2023 r. do 31 grudnia 2025 r.

1. Jedną z nowelizacji z 2024 r.¹ do ustawy Prawo ochrony środowiska² dodano m.in. art. 18a-18d, wprowadzając dla miast o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej obowiązek opracowania miejskiego planu adaptacji do zmian klimatu (ponadto uregulowano minimalną zawartość tych planów oraz tryb ich procedowania, a także zasady monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu). Zgodnie z definicją ustawową³ przez *miejski plan adaptacji* należy rozumieć *dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym obejmujący swoim zakresem obszar danego miasta, mający na celu zmniejszenie podatności miasta na zmiany klimatu, w tym poprawę zdolności przystosowania miasta do zmian klimatu.*
2. Uchwalenie miejskiego planu adaptacji winno nastąpić – zgodnie z art. 18b ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska (który wszedł w życie z dniem 1 lipca 2025 r.) – *w terminie 30 miesięcy od dnia ogłoszenia przez Główny Urząd Statystyczny danych statystycznych dotyczących ludności według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, zgodnie z którymi miasto osiągnęło liczbę mieszkańców.* Jednocześnie art. 15 ust. 1 ustawy zmieniającej stanowi, że *rada gminy może, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy [czyli do dnia 10 lutego 2025 r.], uznać dotychczas uchwalony dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędący aktem prawa miejscowego, który realizuje cel określony w art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1 [ustawy Prawo ochrony środowiska], za miejski plan adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1.* Zatem miasto o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej, które nie posiada miejskiego planu adaptacji lub nie uzna przyjętego wcześniej dokumentu o takim charakterze za miejski plan adaptacji w rozumieniu ustawowym, musi opracować swój plan adaptacji do dnia 2 stycznia 2028 r.
3. Mimo braku obowiązku ustawowego, mając na uwadze wyzwania związane z konsekwencjami zmian klimatu i kryzysu klimatycznego, Rada Miejska Cieszyna uchwałą Nr L/603/23 z dnia 23 lutego 2023 r. przyjęła „Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Cieszyna do roku 2030”⁴ (dalej MPA Cieszyn). Projekt przedmiotowego planu (wraz z przeprowadzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz sporządzeniem prognozy oddziaływania na środowisko) został opracowany w ramach projektu pn. „Cieszyn – opracowanie dokumentacji w ramach wsparcia rozwoju miast POPT 2014-2020”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej – Funduszu Spójności – Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020. MPA Cieszyn został wykonany zgodnie z „Podręcznikiem adaptacji dla miast. Wytyczne

¹ Wprowadzona ustawą z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r., poz. 1940), dalej – ustawa zmieniająca.

² Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 647 z późn. zm.), dalej – ustawa Prawo ochrony środowiska.

³ Art. 3 pkt 9a ustawy Prawo ochrony środowiska.

⁴ <https://bip.um.cieszyn.pl/uchwala/34252/uchwala-nr-1-603-23> (dostęp 1.06.2026 r.).

do przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu”, opracowanym przez Ministerstwo Środowiska w 2015 r.⁵

4. Rada Miejska Cieszyna skorzystała z uprawnień wynikających z art. 15 ust. 1 ustawy zmieniającej i uchwałą Nr XI/131/25 z dnia 29 stycznia 2025 r.⁶ uznała MPA Cieszyn za miejski plan adaptacji w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z obowiązkiem ustawowym⁷, informację o uznaniu MPA Cieszyn za miejski plan adaptacji w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska Burmistrz Miasta Cieszyna zamieścił w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Cieszyna⁸ oraz przekazał Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu⁹.
5. Podjęcie przez Radę Miejską Cieszyna powyższej uchwały oznacza m.in. obowiązek:
  - a. aktualizacji (w okresie 30 miesięcy od dnia 11 stycznia 2025 r., czyli do dnia 11 lipca 2027 r.¹⁰) MPA Cieszyna w celu dostosowanie jego zapisów do wymogów ustawy Prawo ochrony środowiska¹¹;
  - b. sporządzenia przez Burmistrza Miasta Cieszyna pierwszego sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu określonych w MPA Cieszyn za okres od dnia jego uchwalenia (23 lutego 2023 r.) do dnia 31 grudnia 2025 r.¹² i przekazania sprawozdania Radzie Miejskiej Cieszyna oraz – w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r. – Instytutowi Ochrony Środowiska.
6. W ocenie Burmistrza Miasta Cieszyna zakres wskazanej powyżej aktualizacji MPA Cieszyn (pkt 5 lit. b) powinien objąć w szczególności:
  - opracowanie koncepcji zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień (zaplanowane do realizacji w roku 2026);
  - opracowanie koncepcji zagospodarowania na terenie miasta wód opadowych i roztopowych będących skutkiem opadów atmosferycznych (zaplanowane do realizacji w roku 2026);
  - opracowanie zbioru danych przestrzennych, w tym części graficznej przedstawiającej dane przestrzenne z koncepcji zazieleniania miasta oraz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych;
  - określenie szczegółowych celów planu wraz z miernikami monitorowania skuteczności osiągnięcia tych celów;
  - określenie dla działań adaptacyjnych wskaźników monitorowania skuteczności wdrażania tych działań;
  - określenie zasad monitorowania skuteczności osiągnięcia szczegółowych celów planu oraz wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu z wykorzystaniem mierników i wskaźników monitorowania, przy czym dla wszystkich wskaźników i mierniki monitorowania należy określić liczbowo wartość początkową i wartość docelową oraz rok osiągnięcia wartości docelowej;

⁵ Aktualnie na stronach <https://www.gov.pl/web/klimat/odppornosc-klimatyczna-materialy-do-pobrania> (dostęp 1.06.2026 r.) oraz https://klimada2.ios.gov.pl/wp-content/uploads/2023/09/Podrecznik-adaptacji-dla-miast_aktualizacja-2023_compressed.pdf (dostęp 1.06.2026 r.) udostępniona jest zaktualizowana wersja „Podrecznika adaptacji dla miast...” z 2023 r.

⁶ <https://bip.um.cieszyn.pl/uchwala/38571/uchwala-nr-xi-131-25> (dostęp 1.06.2026 r.).

⁷ Art. 15 ust. 2 ustawy zmieniającej.

⁸ <https://bip.um.cieszyn.pl/obwieszczenie/38662/obwieszczenie-osr-600-4-2024-1> (dostęp 1.06.2026 r.).

⁹ Za pośrednictwem systemu elektronicznego <https://mmpa.ios.gov.pl/>.

¹⁰ Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy zmieniającej.

¹¹ Określonych w art. 18a ust. 5-7 ustawy Prawo ochrony środowiska.

¹² Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy zmieniającej.

- opracowanie – na podstawie celów i działań adaptacyjnych – wniosków i rekomendacji (które winny zostać uwzględnione m.in. w wymaganiach z zakresu ochrony środowiska przy sporządzaniu planu ogólnego gminy i planów miejscowych).
7. Minister Klimatu i Środowiska, działając na podstawie ustawowego upoważnienia¹³, rozporządzeniem z dnia 26 maja 2026 r.¹⁴ określił szczegółowy zakres sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierniki i wskaźniki monitorowania skuteczności osiągnięcia szczegółowych celów miejskiego planu adaptacji. Rozporządzenie to weszło w życie 16 czerwca 2026 r.
  8. Zgodnie z ustawą zmieniającą sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu dla dokumentu sporządzonego i przyjętego przez radę gminy przez dniem 11 stycznia 2025 r. (czyli przed wejściem w życie ustawy zmieniającej), a następnie uznanej odrębną uchwałą za miejski plan adaptacji w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska, sporządza się w zakresie wynikającym z tego dokumentu¹⁵. W poniższym zestawieniu przedstawiono realizację – w okresie od 23 lutego 2023 r. do 31 grudnia 2025 r. – 40 działań adaptacyjnych ujętych w tabeli nr 24 MPA Cieszyn.

---

¹³ Art. 18c ust. 7 ustawy Prawo ochrony środowiska.

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 26 maja 2026 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji (Dz. U. z 2026 r., poz. 718).

¹⁵ Art. 16 ust. 1 ustawy zmieniającej.

Użyte skróty:

MZD – Miejski Zarząd Dróg w Cieszynie

SWMC – Spółka Wodna dla Utrzymania Młynówki Cieszyńskiej

UM – Urząd Miejski w Cieszynie

WZC – Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. w Ustroniu

ZC – Zamek Cieszyn

ZGK – Zakład Gospodarki Komunalnej w Cieszynie Sp. z o.o.

Kod zadania	Nazwa zadania	Ramy czasowe [lata]	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Opis realizacja zadania
MPA 1	<i>Zielony Cieszyn! czyli chronimy i wypoczywamy</i>	2023-2024	UMC	<p>Zadanie pn. „Zielony Cieszyn! czyli chronimy i wypoczywamy” zostało zrealizowane w latach 2023-2024 jako jedno z przedsięwzięć projektu pn. „Cieszyn – miasto samowystarczalne”, finansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 w ramach programu „Rozwój lokalny”. Przedsięwzięcie obejmowało szereg różnych działań na terenach objętych formami ochrony przyrody: rezerwaty przyrody „Lasek Miejski nad Puńcówką” i „Lasek Miejski nad Olzą”, użytek ekologiczny „Łęg nad Puńcówką” oraz zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Lasek Miejski w Błogocicach”. W ramach zadania m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opracowano dokumentację projektową (uzgodnioną w odniesieniu do rezerwatów przyrody z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach, a w odniesieniu do użytku ekologicznego i zespołu przyrodniczo-krajobrazowego z Radą Miejską Cieszyna); 2. zmodernizowano i uporządkowano infrastrukturę (głównie ścieżki dla pieszych i małą architekturę) w zakresie obejmującym :<ol style="list-style-type: none"> a. przebudowę „ścieżki dolnej” wzdłuż Młynówki oraz „ścieżki górnej” na terenie rezerwatu przyrody „Lasek Miejski nad Puńcówką”; b. likwidację tzw. dzikich ścieżek i przedeptów na terenie rezerwatu przyrody „Lasek Miejski nad Puńcówką”; c. przebudowę ścieżki wzdłuż stadionu „Pod Wałką” wraz z budową ścieżki podwieszanej do tzw. schodów Waltera na terenie

				<p>rezerwatu przyrody „Lasek Miejski nad Olzą”;</p> <p>d. przebudowę tzw. schodów Waltera na terenie rezerwatu przyrody „Lasek Miejski nad Olzą”;</p> <p>e. przebudowę ścieżki (wraz z przepustami) na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Lasek Miejski w Błogocicach”</p> <p>3. wykonano nasadzenia drzew i krzewów wraz z pielęgnacją wybranych drzew na ww. obszarach.</p>
MPA 2	<i>Utworzenie w śródmieściu Cieszyna systemu ogólnodostępnych terenów zieleni</i>	2023-2024	UMC	<p>W latach 2023-2024 w ramach projektu pn. „Cieszyn – miasto samowystarczalne”, finansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 (program „Rozwój lokalny”) zrealizowano przedsięwzięcie pn. „Zielona sieć” obejmujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opracowanie koncepcji programowej „Zielonej sieci”, czyli utworzenia na obszarze historycznego układu urbanistycznego śródmieścia Cieszyna systemu ogólnodostępnych terenów zieleni (parków, parków kieszonkowych, zieleńców, mikrozieleńców, parkletów, woonefów itd.); 2. opracowanie dokumentacji projektowej rewaloryzacji parku historycznego przy kościele św. Trójcy, utworzenia parku kieszonkowego na skrzyżowaniu ulic Bielskiej i Wyższa Brama, mikrozieleńca na skrzyżowaniu ul. Wyższa Brama i Pl. Kościelnego oraz parku kieszonkowego w rejonie ul. Przykopa 16 i 16A, przebudowy zieleni przyulicznej wzdłuż ul. Bielskiej (od ul. Solnej do Ronda 500 lat Reformacji); 3. utworzenie mikrozieleńca na rogu ul. Wyższa Brama i Pl. Kościelnego; 4. utworzenie parku kieszonkowego na rogu ul. Bielskiej i ul. Wyższa Brama; 5. wprowadzenie nasadzeń krzewów i bylin oraz elementów małej architektury na pasach zieleni przyulicznej wzdłuż ul. Bielskiej (na odcinku od ul. Solnej do Ronda 500 lat Reformacji); 6. rewaloryzację parku przy kościele św. Trójcy. <p>W 2025 r. nie realizowano kolejnych elementów „Zielonej sieci”. Nawiązano natomiast współpracę z Fundacją Sendzimira, która w ramach grantów na doradztwo sfinansowała (100% kosztów) opracowanie projektów koncepcyjnych dla wybranych 10 lokalizacji wskazanych w koncepcji „Zielonej sieci” (dokumentacja obejmuje projekt zagospodarowania, wizualizację, zestawienie proponowanego materiału</p>

				roślinnego oraz mebli/obiektów małej architektury, identyfikację konfliktów z infrastrukturą, np. z uzbrojeniem podziemnym). Projekty koncepcyjne pozwolą na realizację elementów „Zielonej sieci” w kolejnych latach.
MPA 3	<i>Samowystarczalna dzielnica Błogocka – Mickiewicza</i>	2023-2024	UMC	<p>W latach 2023-2024 w ramach projektu pn. „Cieszyn – miasto samowystarczalne”, finansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 (program „Rozwój lokalny”), zrealizowano przedsięwzięcie „Samowystarczalna dzielnica Błogocka – Mickiewicza” obejmujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rewaloryzację Parku Kasztanowego w Cieszynie (m.in. wprowadzono szereg nowych elementów zagospodarowania rekreacyjnego parku); 2. remont wybranych odcinków chodników w dzielnicy Błogocka – Mickiewicza; 3. opracowanie koncepcji zagospodarowania (jako ogólnodostępnego terenu zieleni) obszaru położonego w rejonie budynków przy ul. gen. Sikorskiego 1, 1B i 1C; 4. opracowanie koncepcji zagospodarowania (jako ogólnodostępnego terenu zieleni) obszaru położonego pomiędzy ul. gen Hallera a ul. ks. Tomanka (projekt częściowo realizowany w 2026 r. w ramach budżetu obywatelskiego).
MPA 4	<i>Samowystarczalna dzielnica Podgórze</i>	2023-2024	UMC	<p>W latach 2023-2024 w ramach projektu pn. „Cieszyn – miasto samowystarczalne”, finansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 (program „Rozwój lokalny”), zrealizowano przedsięwzięcie „Samowystarczalna dzielnica Podgórze” obejmujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. utworzenie ogólnodostępnego terenu zieleni za kompleksem garaży przy ul. Morcinka i ul. Kargera; 2. remont wybranych odcinków chodników w dzielnicy Podgórze; 3. utworzenie lasu kieszonkowego (lasu Miyawaki) w rejonie ul. Popiołka (drzewa i krzewy posadzili wolontariusze w ramach akcji społecznej); 4. opracowanie koncepcji zagospodarowania (jako ogólnodostępnego terenu zieleni) obszaru położonego w rejonie ul. Kossak-Szatkowskiej.
MPA 5	<i>Samowystarczalna dzielnica Markłowice</i>	2023-2024	UMC	<p>W latach 2023-2024 w ramach projektu pn. „Cieszyn – miasto samowystarczalne”, finansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 (program „Rozwój lokalny”), zrealizowano przedsięwzięcie „Samowystarczalna dzielnica Markłowice” obejmujące:</p>

				<ol style="list-style-type: none"> 1. budowę wiaty i rekreacyjne zagospodarowanie terenu OSP przy ul. Zagrodowej 2; 2. opracowanie projektu utworzenia przyrodniczej ścieżki dydaktycznej na fragmencie lasu Wierzbina.
MPA 6	<i>Opracowanie waloryzacji przyrodniczej obszaru miasta Cieszyna wraz z wyznaczeniem kierunków i rozwoju systemu terenów zielonych</i>	2023-2024	UMC	<p>Waloryzacja przyrodnicza dla obszaru miasta nie została dotąd opracowana jako jednolity i całościowy dokument.</p> <p>Natomiast w roku 2026 przystąpiono do opracowania „Koncepcji zazieleniania miasta Cieszyna, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień”, jako obowiązkowego elementu MPA Cieszyn (zgodnie z wymaganiami ustawy Prawo ochrony środowiska).</p> <p>Przedmiotowa koncepcja – zgodnie z zawartą z wykonawcą umową – będzie zawierała m.in. kierunki rozwoju systemu terenów zielonych na obszarze miasta.</p>
MPA 7	<i>Zakup specjalistycznego sprzętu do wykonywania przeglądów przewodów kanalizacji deszczowej oraz utrzymywania terenów zieleni</i>	2023-2030	MZD	W okresie sprawozdawczym zakupiono profesjonalną kosiarkę samojezdną z napędem na cztery koła ETESIA 124 DX.
MPA 8	<i>Wymiana starej sieci wodociągowej na nową</i>	2022-2025	WZC	Realizacja przez Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. obu zadań obejmowała planowaną wymianę i przebudowę odcinków sieci wodociągowej w powiązaniu z inwestycjami drogowymi realizowanymi przez Gminę Cieszyn (dotyczy np. przebudowy ul. Hażlaskiej i ul. Mickiewiczza), jak i tożsame prace prowadzone w trybie awaryjnym, a także systematyczną wymianę przyłączy i fragmentów sieci wodociągowej o dużej awaryjności oraz wykonanie tzw. wcinek dla nowych odbiorców. Zakres rzeczowy wykonanych prac przedstawia się następująco:
Tys. zł; MPA 9	<i>Awaryjne wymiany sieci wodociągowych w koordynacji z robotami drogowymi realizowanymi przez Gminę Cieszyn</i>	2023-2030	WZC	<ol style="list-style-type: none"> 1. w 2023 r. – 1 251 mb sieci, 507 mb przyłączy (20 szt.), 38 wcinek; 2. w 2024 r. – 1 856 mb sieci, 333 mb przyłączy (10 szt.), 53 wcinki; 3. w 2025 r. – 3 875 mb sieci, 333 mb przyłączy (14 szt.), 47 wcinek. <p>Natomiast poniesione przez WZC nakłady finansowe (z uwzględnieniem kosztów opracowania dokumentacji projektowej dla kolejnych przedsięwzięć) wyniosły:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. w 2023 r. – 2 154,6 tys. zł; 2. w 2024 r. – 1 151,0 tys. zł; 3. w 2025 r. – 2 169,4 tys. zł.
MPA 10	<i>Modernizacja kanalizacji sanitarnej</i>	2022-2030	ZGK	Zrealizowano m.in. następujące przedsięwzięcia związane z modernizacją

	<i>i ogólnospławnej na terenie miasta Cieszyna</i>			<p>kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Modernizacja (renowacja) kanalizacji ogólnospławnej w ul. Przepilińskiego w Cieszynie”; 2. „Modernizacja (renowacja) kanalizacji ogólnospławnej w ul. Hażlaskiej w Cieszynie”; 3. „Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Popiołka w Cieszynie /zadanie nr 1 etap 1 zakres 1 i 2/”; 4. „Przebudowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Morcinka i Brożka w Cieszynie /zadanie nr 2 etap 4 zakres 2/”. <p>W ramach współpracy Zakładu Gospodarki Komunalnej w Cieszynie Sp. z o.o. (zarządzający kanalizacją sanitarną i ogólnospławną) z administratorami dróg publicznych, tj. Miejskim Zarządem Dróg w Cieszynie oraz Powiatowym Zarządem Dróg Publicznych w Cieszynie, w ramach przebudowy ul. Przepilińskiego i ul. Hażlaskiej (pkt 1 i 2) wykonano nowe kanały deszczowe oraz dokonano rozdziału wód opadowych od ścieków sanitarnych, a ponad 1 km sieci ogólnospławnej przekształcono w kanalizację sanitarną.</p> <p>W ramach zadań wskazanych w pkt. 3 i 4 dokonano przebudowy kanalizacji sanitarnej przebiegającej w rejonie budynków przy ul. Morcinka 5 oraz Popiołka 11 i 13. Wymieniono ponad 200 m kanalizacji wykonanej z rur betonowych na rurociągi PCV.</p>
MPA 11	<i>Generalny remont Trzeciego Jazu na rzece Olzie</i>	co ok. 30 lat	SWMC	<p>Nie podjęto działań w zakresie realizacji zadania – obecnie nie zachodzi potrzeba wykonania remontu o charakterze generalnym. W roku 2026 Spółka Wodna dla utrzymania Młynówki Cieszyńskiej zaplanowała środki na remont śluzy wpustowej do Młynówki w zakresie wymiany deskowania (obecnie dekowanie jest niepełne).</p> <p>Ponadto operator małej elektrowni wodnej (przy Al. J. Łyska 16E) na bieżąco wykonuje drobne naprawy zastawki piętrzącej na jazie.</p> <p>Wykonywane są także inne niezbędne prace utrzymaniowe, w tym takie jak usuwanie drzew stwarzających zagrożenie dla infrastruktury jazu oraz miejscowe odmulanie (w rejonie śluzy wpustowej do Młynkowi).</p>
MPA 12	<i>Wykonanie częściowej, biologicznej zabudowy brzegów Młynówki w jej górnym biegu</i>	do 2027	SWMC	<p>Nie wykonywano prac ze względu na brak wystarczających środków finansowych Spółki Wodnej dla utrzymania Młynówki Cieszyńskiej. Nie stwierdzono również w okresie sprawozdawczym procesów degradacji brzegów, które wymagałyby wykonania tego typu prac.</p>

MPA 13	<i>Wykonanie remontu umocnień brzegowych na ul. Przykopa w rejonie budynku nr 18</i>	do 2025	SWMC	Nie wykonywano prac ze względu na brak wystarczających środków finansowych Spółki Wodnej dla utrzymania Młynówki Cieszyńskiej. Obecnie istniejące umocnienia brzegowe pełnią swoją funkcję. Stan brzegów jest na bieżąco monitorowany.
MPA 14	<i>Odtworzenie kanału Młynówki na odcinku od al. Piastowskiej do ul. Rzeźniczej</i>	pilne	SWMC	Nie wykonywano prac ze względu na brak wystarczających środków finansowych Spółki Wodnej dla utrzymania Młynówki Cieszyńskiej. Prace na tym odcinku kanału ograniczają się do wykaszania roślin zielnych oraz usuwania z „suchego” koryta samosiewów i drzew z brzegów kanału, które zagrażają bezpieczeństwu ludzi i mienia, w tym infrastrukturze kanału.
MPA 15	<i>Remont budynku i urządzeń dawnej MEW przy ul. Adolfa „Bolko” Kantora („Walkownia”)</i>	pilne	SWMC	Nie wykonywano prac ze względu na niejasny stan prawny obiektów MEW oraz brak wystarczających środków finansowych Spółki Wodnej dla utrzymania Młynówki Cieszyńskiej. Wstępnie przewiduje się wykonanie zadania w ramach planowanej przez Gminę Cieszyn rewitalizacji budynku ul. A. „Bolko” Kantora 5.
MPA 16	<i>Utrzymanie kanału Młynówki Cieszyńskiej i zwiększenie jego roli jako odbiornika wód deszczowych</i>	2023-2030	SWMC UMC	Gmina Cieszyn od roku 1998 jest członkiem Spółki Wodnej dla utrzymania Młynówki Cieszyńskiej, wnosząc co roku składkę członkowska i tym samym partycypując w utrzymaniu kanału Młynówki. W okresie sprawozdawczym składka członkowska wyniosła od 55 tys. zł w 2023 r. do 60 tys. zł w latach 2024-2025. Ponadto Spółka Wodna może korzystać z dotacji celowych z budżetu miasta na finansowanie lub dofinansowanie prac związanych z bieżącym utrzymaniem urządzeń wodnych (zgodnie z obowiązującymi w zakresie przepisami ustawy Prawo wodne). W latach 2024-2025 Spółka Wodna złożyła wnioski i otrzymała dotacje w łącznej wysokości 16,4 tys. zł na tego typu prace. Powyższe środki (składki członków Spółki Wodnej oraz dotacje celowe) wydatkowane były na sukcesywny remont umocnień brzegowych kanału w miejscach, gdzie jest to niezbędne oraz remonty urządzeń wpustowych i spustowych. Na bieżąco wykonywane są ponadto prace utrzymaniowe, w tym między innymi w zakresie odmulania i usuwania zatorów, przycinania gałęzi drzew i krzewów wrastających w światło kanału, miejscowego wykaszania roślin zielnych itp.
MPA 17	<i>Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej miasta Cieszyna</i>	2023-2030	UMC	W ramach rozbudowy sieci sanitarnej na terenie miasta wybudowano: 1. 834 m sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej w rejonie ul. Katowickiej i ul. Łanowej;

				<p>2. 804 m sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej w rejonie ul. Langera i ul. Ładnej;</p> <p>3. 173 m sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej, 73 m sieci kanalizacyjnej tłocznej oraz pompownię ścieków w rejonie al. Piastowskiej.</p> <p>Ponadto w okresie sprawozdawczym opracowano dokumentację projektową budowy:</p> <p>1. ok. 550 m sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej w rejonie ul. Pszennej;</p> <p>2. ok. 1 000 m sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej w rejonie ul. Dzikiej i Sarniej.</p>
MPA 18	<i>Zabezpieczenie i stabilizacja kompleksu osuwiskowego przy ul. Błogockiej w Cieszynie</i>	2023-2024	UMC	<p>W ramach zabezpieczenia i stabilizacji osuwiska w roku 2023 zrealizowano II etap prac obejmujących oczep na odcinku 9 segmentów oraz kotwienie muru oporowego żelbetowego. Ze względu na duże nawodnienie gruntu wykonano roboty uzupełniające polegające na zabezpieczeniu skarpy nad ul. Błogocką w postaci montażu gwoździ gruntowych o długości 12,0 m i 6,0 m oraz systemu siatek z drutu stalowego. Dodatkowo pod siatką ułożono matę przeciwoerozyjną wraz z zahumusowaniem i późniejszym obsianiem trawą oraz wykonano dreny wgłębne wiercone, odprowadzające wodę gruntową z zabezpieczonego obszaru.</p> <p>Po zakończeniu prac związanych ze stabilizacją osuwiska odbudowano fragment ul. Błogockiej (m.in. wykonano drenaż francuski, podbudowę pod nawierzchnię asfaltową, chodniki i zjazdy z kostki betonowej, ułożono krawężniki, nawierzchnię asfaltową, zamontowano lampy oświetleniowe i bariery na oczepie, a także nowe odcinki sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej, elektrycznej i telekomunikacyjnej). Całość prac zakończyła się oddaniem początkiem 2024 r. odbudowanego odcinka drogi.</p> <p>Prace sfinansowano z rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na przeciwdziałanie skutkom klęsk żywiołowych lub ich usuwanie.</p>
MPA 19	<i>Budowa sieci wodociągowej w rejonie drogi ekspresowej S52 w Krasnej w Cieszynie</i>	2023-2024	UMC	Opracowano dokumentację projektową budowy ok. 2 200 m sieci wodociągowej.
MPA 20	<i>Monitoring i ostrzeganie przed zjawiskami ekstremalnymi oraz gromadzenie danych</i>	2023-2030	UMC	W ramach realizacji zadań związanych z monitoringiem zagrożeń oraz ostrzeganiem mieszkańców przed zjawiskami ekstremalnymi, prowadzono działania (niezbędne prace remontowe oraz bieżący nadzór) mające na celu utrzymanie sprawności miejskiego systemu alarmowego, obejmującego łącznie 15 syren alarmowych. W ramach powyższych prac zamontowano

				<p>nowe syreny alarmowe na budynkach OSP: Mnisztwo (w 2023 r.) oraz Bobrek (w 2025 r.; syrena została włączona do systemu alarmowania Państwowej Straży Pożarnej – zadanie nie było realizowane przy udziale środków Gminy Cieszyn). Corocznie przeprowadzano testy syren alarmowych w celu sprawdzenia poprawności działania systemu oraz zapewnienia gotowości jego użycia w sytuacjach zagrożenia – po jednym teście w latach 2023-2024 (1 sierpnia), natomiast w 2025 r. wykonano trzy testy syren alarmowych (17 marca, 1 sierpnia oraz 28 października; każdorazowo test syren poprzedzony był komunikatem głosowym adresowanym do mieszkańców), a ponadto uczestniczono w testach systemu ostrzegania organizowanych przez Starostwo Powiatowe (14 maja, 16 czerwca oraz 29 grudnia).</p> <p>W 2025 r. wdrożono aplikację mMieszkaniec, która umożliwi m.in. przekazywanie mieszkańcom komunikatów, ostrzeżeń oraz innych informacji związanych z bezpieczeństwem i funkcjonowaniem miasta.</p> <p>W latach 2023-2025 na terenie miasta Cieszyna prowadzono działania informacyjne mające na celu zwiększenie świadomości mieszkańców oraz przygotowanie do właściwego postępowania w sytuacjach kryzysowych. Przekazywane informacje dotyczyły m.in. ostrzeżeń meteorologicznych i hydrologicznych, przerw w dostawie mediów, zanieczyszczenia powietrza, zagrożeń powodziowych, systemu ostrzegania przed powodzią, sygnałów alarmowych, treningów syren i sposobach zachowania.</p>
MPA 21	<i>Usuwanie skutków ekstremalnych zagrożeń meteorologicznych i hydrologicznych</i>	2023-2030	UMC	<p>W ramach tego zadania działania koncentrowały się na wzmocnieniu zdolności reagowania służb komunalnych na ekstremalne zjawiska meteorologiczne i hydrologiczne (w szczególności poprzez doposażanie jednostek ochotniczych straży pożarnej w specjalistyczny sprzęt ratowniczy i przeciwpowodziowy oraz tworzenie zaplecza sprzętowego do prowadzenia działań w sytuacjach kryzysowych).</p> <p>W roku 2024 na terenie miasta wystąpiły zdarzenia związane z ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi, w tym nawałnice (3-4 czerwca i 19-22 czerwca) oraz powódź (15 września) spowodowana intensywnymi opadami deszczu i gwałtownym wzrostem poziomu wód w rzece Olzie i w potoku Bobrówka. W związku z wystąpieniem tych zdarzeń doposażono zaplecza sprzętowe zakupując m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • piasek oraz worki przeciwpowodziowe, • osuszacze pomieszczeń (dodatkowo pozyskano osuszacze z innych źródeł, dzięki czemu w dyspozycji służb komunalnych pozostaje łącznie

				<p>21 tego typu urządzeń, użyczanych mieszkańcom terenów dotkniętych zalaniem lub podtopieniem),</p> <ul style="list-style-type: none"> • węże strażackie, • motopompę. <p>W roku 2025 realizowano działania w ramach Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej (POLIOC), finansowanego ze środków budżetu państwa. Dopuszczono służby komunalne oraz podmioty ochrony ludności w sprzęt wykorzystywany w działaniach ratowniczych, przeciwpowodziowych i przeciwpożarowych oraz w zabezpieczeniu logistycznym działań kryzysowych, zakupując m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 9 tys. worków przeciwpowodziowych (dodatkowe 3 tys. worków zakupiono ze środków budżetu Gminy Cieszyn), • 10 agregatów prądotwórczych inwertorowych, • motopompy, • ciągniki z przyczepami (do transportu sprzętu i materiałów w sytuacjach kryzysowych). <p>Łączna wartość zrealizowanych wydatków wyniosła około 1 044 tys. zł. Ponadto w ramach programu finansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (WFOŚiGW), Gmina Cieszyn otrzymała dotację w wysokości 22 tys. zł na zakup węży tłocznych strażackich, które zastąpiły sprzęt uszkodzony podczas działań prowadzonych w trakcie powodzi we wrześniu 2024 roku.</p> <p>W ramach programu POLIOC nie uzyskało dofinansowania zadanie polegające na zakupie zbiorników na piasek dla jednostek OSP, natomiast ze względu na krótki czas realizacji zadania oraz ograniczoną dostępność sprzętu nie zakupiono mobilnego agregatu pompowego.</p>
MPA 22	<i>Prowadzenie działań edukacyjnych i doradczych przez ekodoradcę w zakresie mitygacji do zmian klimatu oraz efektywności energetycznej (w ramach projektu „Śląskie. Przywracamy błękit”)</i>	2022-2027	UMC	<p>W latach 2023-2025 ekodoradca – zatrudniony w ramach projektu „Śląskie. Przywracamy błękit” – nie tylko prowadził punkt konsultacyjno-informacyjny programu priorytetowego „Czyste Powietrze” (patrz informacje o realizacji zadania MPA 24), ale również szereg działań edukacyjnych (w zakresie mitygacji zmian klimatu oraz transformacji i efektywności energetycznej), adresowanych do różnych grup odbiorców. Działania te obejmowały między innymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opracowanie materiałów edukacyjnych zamieszczanych na dedykowanej zakładce (EkoDoradca) na stronie www.cieszyn.pl, w

				<p>„Wiadomościach Ratuszowych” i mediach społecznościowych Gminy Cieszyn;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. organizację szeregu pikników i festynów (ogólnomiejskich lub szkolnych) o tematyce ekologicznej; 3. lekcje pokazowe w Zespole Szkół Budowlanych w Cieszynie (dot. programu AUDYTOR OZC do wykonywania świadectw energetycznych); 4. warsztaty o tematyce ekologicznej Zespole Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Cieszynie; 5. zajęcia edukacyjne w przedszkolach o tematyce „Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii” i „Jak skutecznie walczyć ze smogiem”; 6. zakup materiałów edukacyjnych – kącik ekologiczny (puffy, gry itp.) oraz zestaw demonstracyjny OZE, wykorzystywane w ramach zajęć edukacyjnych; 7. tzw. akcje dronowe (w latach 2023 i 2024, przy współpracy ze Strażą Miejską w Cieszynie), czyli kontrolę (pomiar) – z wykorzystaniem systemu bezzałogowego statku powietrznego (SBSP/UAS) – emisji zanieczyszczeń z palenisk domowych w budynkach jednorodzinnych w wybranych rejonach miasta, w ramach działań związanych z wdrożeniem tzw. uchwały antysmogowej i realizacją programu ochrony powietrza województwa śląskiego (działanie ma również charakter edukacyjny).
MPA 23	<p><i>Utworzenie nowego terenu zieleni w rejonie ul. Kossak-Szatkowskiej jako element wdrożenia jednego z czterech demonstracyjnych studiów przypadku mających na celu zwiększenie powierzchni obszarów zielonych na terenie województwa śląskiego (zadanie C.4 w ramach projektu „Śląskie. Przywracamy błękit”)</i></p>	2022-2027	UMC	<p>Jedno z działań projektu zintegrowanego LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit. Kompleksowa realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego” (realizowanego w ramach programu LIFE Unii Europejskiej) jest dedykowane opracowaniu regionalnej koncepcji przekształcania terenów problemowych w tereny zielone (zadanie C.4). Działanie obejmuje m.in. opracowanie zasad wyboru miejsc dla zielonej infrastruktury (ZI) i zasad doboru rozwiązań, utworzenie bazy danych o terenach problemowych – miejscach potencjalnych wdrożeń ZI oraz wybór (z propozycji zgłoszonych przez gminy uczestniczące w projekcie) czterech miejsc dla demonstracyjnych wdrożeń ZI oraz opracowaniu koncepcji tych wdrożeń.</p> <p>W ramach zadania C.4 zgłoszonych zostało 96 terenów z 60 gmin województwa śląskiego. Gmina Cieszyn zgłosiła przedsięwzięcie polegające na utworzeniu na terenach komunalnych przy ul. Kossak-</p>

				<p>Szatkowskiej nowego parku miejskiego, z wykorzystaniem rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury (BZI) oraz rozwiązań opartych na przyrodzie (NBS), jednak cieszyńska propozycja nie została wybrana do realizacji jako inwestycja pilotażowa (demonstracyjna).</p> <p>Natomiast w ramach projektu pn. „Cieszyn – miasto samowystarczalne”, finansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 (program „Rozwój lokalny”) i przedsięwzięcia „Samowystarczalna dzielnica Podgórze” opracowano koncepcję zagospodarowania przedmiotowego obszaru jako ogólnodostępnego terenu zieleni.</p>
MPA 24	<p><i>Wdrożenie zapisów Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Cieszyna na lata 2022-2030 (PGN)</i></p>	2022-2030	UMC	<p>PGN został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Cieszyna¹⁶ i obejmuje szereg działań w zakresie mitygacji zmian klimatu. Przykładowe działania realizowane w ramach PGN w latach 2023-2025:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zadanie CIE01 – System monitoringu kosztów i zużycia nośników energii i wody w budynkach miejskich: W latach 2023-2024 opracowano i wdrożono (w ramach w ramach projektu „Cieszyn – miasto samowystarczalne”, finansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021) systemu monitorowania zużycia energii (i wody) w obiektach Gminy Cieszyn (w przypadku 10 obiektów jest to również system sterowania zużyciem energii). 2. Zadanie CIE03 – Wdrażanie systemu zielonych zamówień/zakupów publicznych: Gmina Cieszyn uczestniczyła w 2025 r. w projekcie „Zielona transformacja samorządów” (realizowanym przez Fundację Sendzimira i Fundację Stocznia), a jednym z jego efektów jest opracowanie projektu uniwersalnych Standardów Zielonych Inwestycji (SZI) dla przedsięwzięć obejmujących budynki, budowle (w tym drogi) i sieci infrastruktury technicznej. Aktualnie SZI mają formę czeklisty, odwołującej się do obowiązujących dokumentów strategicznych, planistycznych i innych standardów (np. zieleni, konsultacji społecznych itp.), pozwalając na analizę przedsięwzięć (na etapie planowania, koncepcji, projektu i realizacji) pod kątem środowiskowym (mitygacja i adaptacja do zmian klimatu, gospodarowanie odpadami, gospodarowanie przestrzenią, bioróżnorodność itd.). Prace nad wdrożeniem SZI będą kontynuowane. 3. Zadanie CIE06 – Słoneczny Cieszyn - wykonanie instalacji PV w obiektach użyteczności publicznej: W ramach projektu pn. „Cieszyn –

¹⁶ <https://bip.um.cieszyn.pl/uchwala/33691/uchwala-nr-xxvii-558-22> (dostęp 2.06.2026 r.).

				<p>opracowanie dokumentacji w ramach wsparcia rozwoju miast POPT 2014-2020” (współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej – Funduszu Spójności – Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020) opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową budowy 1 instalacji i 16 mikroinstalacji fotowoltaicznych na komunalnych budynkach i nieruchomościach użyteczności publicznej. Budowa wybranych mikroinstalacji rozpoczęła się w roku 2026.</p> <p>4. Zadanie CIE09 – Dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych: Kontynuowano prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego programu priorytetowego „Czyste Powietrze” przez ekodoradcę zatrudnionego w ramach programu „Śląskie. Przywracamy błękit”. Ekodoradca udziela mieszkańcom porad i konsultacji w zakresie dotyczącym efektywności energetycznej budynków i modernizacji źródeł ciepła, pomaga mieszkańcom w analizie potrzeb, przygotowaniu i skierowaniu wniosków o dofinansowanie do WFOŚiGW. Łącznie od początku uruchomienia programu „Czyste Powietrze” (2018 r.) z terenu Cieszyna złożono 588 wniosków o dofinansowanie, zawarto 523 umowy, zrealizowano 409 przedsięwzięć, a kwota wypłaconych dotacji wyniosła blisko 7 571 tys. zł (stan na 31 grudnia 2025 r.). Ponadto w latach 2024-2025 realizowano program priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”. Celem programu była poprawa jakości powietrza w wyniku zmniejszenia emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych na terenie Cieszyna. Program zaadresowano do osób fizycznych posiadających tytuł prawny do lokalu mieszkalnego znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym, a także do wspólnot mieszkaniowych obejmujących od 3 do 7 lokali mieszkalnych. Zgodnie z umową z WFOŚiGW budżet przyznany przez na realizację programu na terenie Gminy Cieszyn w latach 2024-2025 wynosił 11 750 tys. zł. Nabór wniosków był prowadzony w trybie ciągłym w okresie od 1 października 2024 r. do 30 czerwca 2025 r., a inwestycje objęte dofinansowaniem należało zakończyć do dnia 31 grudnia 2025 r. Złożonych zostało 10 wniosków, które zostały pozytywnie rozpatrzone, a zawarto 9 umów z beneficjentami na łączną kwotę dofinansowania wynoszącą 682,5 tys. zł (jedna osoba fizyczna zrezygnowała z podpisania umowy). Ostatecznie 6 beneficjentów zakończyło inwestycje i rozliczyło ich koszty (3 osoby fizyczne</p>
--	--	--	--	--

				<p>zrezygnowały z dotacji już po podpisaniu umów), a wysokość wypłaconego dofinansowania wyniosła ok. 415,3 tys. zł.</p> <p>5. Zadanie CIE15 – Modernizacja taboru pojazdów komunikacji miejskiej oraz budowa niezbędnej infrastruktury: W 2024 r. w ramach przedsięwzięcia pod nazwą „Wzrost atrakcyjności i dostępności cieszyńskiej komunikacji zbiorowej poprzez zakup autobusów elektrycznych” dofinansowywanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, zakupiono i wprowadzono do użytkowania 6 autobusów elektrycznych komunikacji miejskiej oraz rozbudowano istniejącą stację ładowania autobusów o kolejne 7 punktów ładowania. Ponadto uzyskano dofinansowanie w wysokości ok. 12 320 tys. zł na realizację projektu pn. „Modernizacja cieszyńskiej komunikacji zbiorowej poprzez zakup autobusów elektrycznych”. W ramach projektu w grudniu 2025 r. zakończone zostało zadanie polegające na doposażeniu stacji transformatorowej zlokalizowanej na terenie zajezdni autobusowej przy ul. Słowiczej, natomiast dwa przetargi na dostawę kolejnych 6 autobusów elektrycznych zostały unieważnione. Zadanie będzie realizowane do września 2027 r.</p>
MPA 25	<i>Opracowanie, przyjęcie i wdrożenie „Planu działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu miasta Cieszyna” (SECAP)</i>	2023-2030	UMC	<p>W ramach projektu pn. „Cieszyn – opracowanie dokumentacji w ramach wsparcia rozwoju miast POPT 2014-2020” (współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej – Funduszu Spójności – Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020) w 2023 r. opracowano SECAP, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Cieszyna¹⁷.</p> <p>SECAP jest dokumentem o charakterze strategiczno-operacyjnym, obejmującym działania z zakresu mitygacji i adaptacji do zmian klimatu, wymaganym w przypadku przystąpienia do Porozumienia Burmistrzów, czyli oddolnej inicjatywy miast i gmin z całej Europy, które zdecydowały się wesprzeć realizację polityki klimatyczno-energetycznej. Przystąpienie wymaga stosownej uchwały rady gminy, która w przypadku Gminy Cieszyn nie została dotąd podjęta.</p>
MPA 26	<i>Uruchomienie MEW w budynku dawnej elektrowni wodnej przy ul. Adolfa „Bolko” Kantora</i>	2022-2032	SWMC UMC	<p>Wstępnie przewiduje się wykonanie zadania w ramach planowanej przez Gminę Cieszyn rewitalizacji budynku ul. A. „Bolko” Kantora 5.</p>

¹⁷ <https://bip.um.cieszyn.pl/uchwala/34595/uchwala-nr-lii-618-23> (dostęp 1.06.2026 r.).

	(„Walkownia”)			
MPA 27	<p><i>Uwzględnianie w opracowywanych/aktualizowanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (oraz w innych dokumentach planistycznych) zapisów z zakresu adaptacji do zmian klimatu (dotyczących m.in. rozwoju terenów zielonych, stosowania rozwiązań w zakresie zielono-błękitnej infrastruktury itp.)</i></p>	2023-2030	UMC	<p>W 2025 r. uchwalony został miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Śródmieścia¹⁸, w którym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. wyznaczono 38 terenów zieleni urządzonej (istniejące parki miejskie, planowane do urządzenia parki miejskie oraz pozostałe tereny zieleni urządzonej, którymi są lub będą skwery, zieleńce, parklety, itp.); 2. wyznaczono teren pod park miejski z dopuszczeniem zabudowy podziemnej na zapleczu budynku Cieszyńskiego Ośrodka Kultury „Dom Narodowy” (w miejscu obecnego kompleksu garażowego); 3. wprowadzono nakaz zachowania istniejącego wartościowego drzewostanu, w szczególności istniejących szpalerów drzew wskazanych na rysunku planu; 4. wprowadzono nakaz stosowania rozwiązań spowalniających spływ wód opadowych i roztopowych z powierzchni działki budowlanej lub terenu objętego inwestycją, opartych na infiltracji wody oraz pełniących funkcje retencyjne; 5. wprowadzono definicję „elementów wodnych”, jako rozwiązań technicznych i nietechnicznych wykorzystujących wodę do kształtowania walorów estetycznych i przyrodniczych, w szczególności poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, dopuszczając ich zastosowanie przy zagospodarowywaniu działki budowlanej; 6. wprowadzono nakaz stosowania szpalerów drzew oraz zieleni niskiej przy przebudowie lub rozbudowie ulic, w celu ograniczenia powstawania i rozprzestrzeniania się hałasu i drgań.
MPA 28	<p><i>Wzmocnienie funkcji, modernizacja i rozwój kompleksu rekreacyjno-sportowego „Pod Walką”</i></p>	2024-2030	UMC	<p>Sformułowanie <i>kompleks rekreacyjno-sportowy „Pod Walką”</i> w odniesieniu do tego zadania należy rozumieć szeroko, jako kompleks zarówno obiektów sportowych (stadion i boiska sportowe, kąpielisko miejskie, korty tenisowe), rekreacyjnych (tereny zielone, w tym o charakterze parkowym, zalew kajakowy), jak i form ochrony przyrody (rezerваты przyrody, użytek ekologiczny, zespół przyrodniczo-krajobrazowy) położonych nad Olzą, Puńcówką i Młynówką, od ul. 3 Maja w kierunku południowym. W okresie sprawozdawczym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zakończono w roku 2023 realizację zadania pn. „Modernizacja

¹⁸ <https://bip.um.cieszyn.pl/uchwala/39605/uchwala-nr-xvi-213-25> (dostęp 1.06.2026 r.).

				<p>stadionu przy Al. Łyska” (częściowo sfinansowanego dotacją z Ministerstwa Sportu z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Rozwoju Infrastruktury Lekkoatletycznej – edycja 2018);</p> <p>2. zrealizowano przedsięwzięcie pn. „Zielony Cieszyn! czyli chronimy i wypoczywamy”, obejmujące szereg różnych działań na obszarach objętych ochroną przyrody (patrz informacje z realizacji zadania MPA 1;</p> <p>3. w 2025 r. Szkolne Schronisko Młodzieżowe opracowało program funkcjonalno-użytkowy, który był podstawą do złożenia przez Gminę Cieszyn wniosku o dofinansowanie budowy boiska wielofunkcyjnego wraz z pawilonem sanitarno-szatniowym w ramach „Programu budowy wielowymiarowych boisk piłkarskich”.</p>
MPA 29	<i>Opracowanie i wdrożenie „Standardów kształtowania i zarządzania terenami zieleni Miasta Cieszyna”</i>	2022-2023	UMC	<p>W ramach projektu pn. „Cieszyn – opracowanie dokumentacji w ramach wsparcia rozwoju miast POPT 2014-2020” (współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej – Funduszu Spójności – Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020) w 2023 r. opracowano „Standardy kształtowania i zarządzania terenami zieleni Miasta Cieszyna”. Standardy zostały wprowadzone do stosowania z dniem 1 czerwca 2024 r. na nieruchomościach stanowiących własność lub będących w posiadaniu Gminy Cieszyn zarządzeniem Burmistrza Miasta Cieszyna¹⁹.</p>
MPA 30	<i>Opracowanie, przyjęcie i wdrożenie „Programu gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi na terenie miasta Cieszyna”</i>	2022-2023	UMC	<p>Opracowanie „Programu gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi na terenie miasta Cieszyna” (oraz standardów/zasad zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi) było jednym z szeregu przedsięwzięć realizowanych przez Gminę Cieszyn w ramach projektu pn. „Cieszyn – opracowanie dokumentacji w ramach wsparcia rozwoju miast POPT 2014-2020” (współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej – Funduszu Spójności – Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020). W 2022 r. zawarto umowę na wykonanie projektu programu i standardów, jednak wykonawca nie dotrzymał terminu realizacji prac i w maju 2023 r. umowa została rozwiązana.</p> <p>Gmina Cieszyn jest zobowiązana (zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska) do opracowania koncepcji zagospodarowania na terenie miasta wód opadowych i roztopowych będących skutkiem opadów atmosferycznych, jako elementu miejskiego planu adaptacji – sporządzenie</p>

¹⁹ <https://bip.um.cieszyn.pl/zarzadzenie/36976/zarzadzenie-nr-0050-278-2024> (dostęp 1.06.2026 r.).

				<p>tego opracowania zostało zlecone w 2026 r.</p> <p>Niezależnie od powyższego, w latach 2023-2025 prowadzono działania w zakresie wdrażania na terenach zabudowanych i w obiektach budowlanych rozwiązań w zakresie retencji i spowalniania spływu wód deszczowych, a polegające na realizacji systemu udzielenia z budżetu miasta dotacji celowych do inwestycji proekologicznych w zakresie retencji wód opadowych, realizowanych przez podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych (np. przez osoby fizyczne) – patrz informacje dotyczące realizacji zadania MPA 38.</p>
MPA 31	<i>Aktualizacja MPA na podstawie analizy zapisów programu, o którym mowa w zadaniu MPA 30 oraz przełożenie i uszczegółowienie zawartych w nim propozycji działań, wniosków i zaleceń na konkretne zadania MPA</i>	2023-2024	UMC	Zadanie nie realizowane – patrz wyjaśnienia dotyczące realizacji zadania MPA 30.
MPA 32	<i>Opracowanie, rozpowszechnienie i stosowanie przez jednostki miejskie standardów (zasad) zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi</i>	2023-2024	UMC	Zadanie nie realizowane – patrz wyjaśnienia dotyczące realizacji zadania MPA 30.
MPA 33	<i>„Edukacja dla klimatu!” – opracowanie, wdrożenie i realizacja kompleksowych działań edukacyjnych w zakresie mitygacji i adaptacji do zmian klimatu</i>	2023-2030	UMC	<p>W okresie sprawozdawczym nie został opracowany kompleksowy plan działań edukacyjnych w zakresie mitygacji i adaptacji do zmian klimatu (w tym ochrony terenów zieleni i bioróżnorodności). Prowadzone były jednak różnorodne działania i inicjatywy edukacyjne, między innymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. w ramach udziału Gminy Cieszyn w projekcie Zielony Lider, w 2023 r. przeprowadzono szkolenie dla pracowników miejskich jednostek organizacyjnych w zakresie znaczenia i możliwości wprowadzania rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury (BZI) na nieruchomościach i w obiektach komunalnych; 2. grupa pracowników miejskich jednostek organizacyjnych wzięła udział w 2024 r. w projekcie doradczym Fundacji Sendzimira, w ramach którego nawiązano współpracę z Gdańskimi Wodami Sp. z o.o. i zrealizowano wizytę studyjną w Gdańsku i szkolenie z zakresu wdrażania BZI, wizytę przedstawiciela Gdańskich Wód w Cieszynie i analizę praktycznych rozwiązań problemów z wodami opadowymi w

				<p>wybranych lokalizacjach;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. w ramach Cieszyńskiej Szkoły Ekomyślenia od 2019 r. realizowany jest cykl ogólnodostępnych wykładów, spacerów przyrodniczych i spotkań autorskich. W okresie sprawozdawczym odbyły się spotkania m.in. z Agnieszką Czachowską i Marią Skotnicką („Z deszczu pod rynnę. Małe sprawy wielkiej wody”, 2023 r.), Kaspem Jakubowskim („Czwarta przyroda, glebaria i lasy Miyawaki. Jak i po co chronić dziś miejską bioróżnorodność?”, 2023 r.), Michałem Książkiem („Biodród”, 2024 r.), Filipem Springerem („Szarą godziną o nowej architekturze”, 2024 r.), Katarzyną Bellingham („Dobry Rok w Ogrodzie – zamień sezonowość w codzienność”, 2025 r.), Stanisławem Łubieńskim („Sekretne życie Cieszyna!”, 2025 r.); 4. w 2024 r. Straż Miejska w Cieszynie w ramach „Inicjatywy Antysmogowej” – Marszałkowskiego Programu Poprawy Jakości Powietrza zakupiła sprzęt do kontroli palenisk wraz z samochodem elektrycznym. Uzupełnieniem tych działań była akcja edukacyjna przeprowadzona w przedszkolach i szkołach podstawowych (klasy I-IV), obejmująca cykl prelekcji związanych z ochroną powietrza, konkurs plastyczny (prace wykonywane przez dzieci i rodziców) dotyczący działań związanych z emisją zanieczyszczeń powietrza i walką ze smogiem oraz posadzenie na terenie placówek objętych akcją 26 drzew liściastych; 5. opracowano i ustawiono na obszarze kompleksu rekreacyjno-sportowego „Pod Wałką” (głównie na terenach objętych ochroną przyrody) 10 tablic edukacyjnych poświęconych ochronie bioróżnorodności oraz mitygacji i adaptacji do zmian klimatu; 6. w 2025 r. zorganizowano 7 warsztatów literackich dla uczniów i nauczycieli szkół podstawowych poświęconych tworzeniu komiksów o gospodarce odpadami, ochronie powietrza i wody (łączna liczba uczestników ok. 700 uczniów); 7. wydano w 2025 r. 3 komiksy (po 1000 szt. każdy) o tematyce dot. gospodarki odpadami, ochrony powietrza i wody pt. „Jak raz w Cieszynie Felek Zadyma walczył ze smogiem o dobry klimat”, „Jak raz w Cieszynie ze śmieci bandą poradził sobie dzielny komandos”, „Czemu w Cieszynie wody ubywa? Warto zadzwonić po detektywa”; 8. w ramach projektu „Zielona transformacja samorządów” przeprowadzono poradę obywatelską dotyczącą Zielonego Budżetu
--	--	--	--	--

				Cieszyna, mającą na celu poznanie opinii mieszkańców oraz zdiagnozowanie potrzeb w zakresie ochrony środowiska i przyrody, rozwoju terenów zieleni itp.
MPA 34	<i>Opracowanie i wdrożenie systemu zachęt dla podmiotów realizujących inwestycje/działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu</i>	2023-2024	UMC	W roku 2025 w budżecie miasta po raz pierwszy została zaplanowana kwota w wysokości 20 tys. zł z przeznaczeniem na wsparcie inicjatyw miejskich jednostek organizacyjnych z zakresu wprowadzania elementów błękitno-zielonej infrastruktury (BZI) w budynkach lub obiektach oraz na nieruchomościach komunalnych. W wyniku naboru wniosków, spośród zgłoszonych projektów wybrano trzy, z których ostatecznie zrealizowane zostały dwa przedsięwzięcia: zazielenienie jednego z podwórek przy ul. Nowe Miasto (realizacja – Wydział Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Cieszynie oraz Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie Sp. z o.o.), założenie łąki kwietnej oraz montaż zbiornika deszczówkę (realizacja – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Przedszkole nr 19). Nabór wniosków i wybór propozycji z zakresu wdrażania BZI zgłoszonych przez miejskie jednostki organizacyjne został przeprowadzony również w roku 2026.
MPA 35	<i>Utworzenie bazy danych dotyczących komunalnych terenów zieleni (w tym drzew) w oparciu o narzędzia informatyczne Systemu Informacji Przestrzennej miasta Cieszyna</i>	2023-2025	UMC	W okresie sprawozdawczym nie realizowano zadania.
MPA 36	<i>„Szkoły i przedszkola dla klimatu!” – opracowanie, wdrożenie i realizacja przedsięwzięć i działań z zakresu zielono-błękitnej infrastruktury w zakresie mitygacji i adaptacji do zmian klimatu</i>	2023-2030	UMC	W okresie sprawozdawczym nie realizowano zadania.
MPA 37	<i>„Zielone sąsiedztwo” i wypracowanie dobrych praktyk i zasad „adaptacji” terenów zielonych przez zainteresowanych mieszkańców lub podmioty</i>	2023-2024	ZC UMC	W latach 2023-2024 zrealizowano w ramach projektu pn. „Cieszyn – miasto samowystarczalne”, finansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 (program „Rozwój lokalny”) przedsięwzięcie „Zielone sąsiedztwo”. Celem przedsięwzięcia było wsparcie mieszkank i mieszkańców Cieszyna w zakresie zakładania i rozwoju ogródków miejskich, a także edukacja ekologiczna i obywatelska. W ramach przedsięwzięcia:

				<ol style="list-style-type: none"> 1. przeprowadzono działania edukacyjne dla mieszkańców miasta, koncentrujące się wokół zmian klimatu, ogrodnictwa, promocji zdrowia i aktywnego, twórczego spędzania czasu wolnego (m.in. cykl warsztatów i spotkań w ramach „Szkoły Miejskich Ogrodników”, konferencja „Dizajn w przestrzeni publicznej Urban Farming – Rolnictwo przenosi się do miast!”); 2. zrealizowano konkurs dla zespołów/inicjatyw sąsiedzkich w zakresie samodzielnego zazieleniania wokół miejsc zamieszkania bądź otwartej, ogólnodostępnej przestrzeni miasta oraz retencji wody deszczowej. Nagrodzono 8 inicjatyw sąsiedzkich – m.in. zakupiono rośliny, drobne narzędzia i akcesoria ogrodnicze w celu realizacji wybranych propozycji zgodnie z projektem i kosztorysem przedstawionym przez mieszkańców; 3. przeprowadzono konkurs dla placówek opiekuńczych i edukacyjnych na inicjatywy polegające na zazielenianiu terenów wokół placówek (m.in. założenie łąki kwietnej, ogrodu sensorycznego i warzywnego, mini sadu owocowego), opracowaniu działań edukacyjnych z użyciem wybranych terenów oraz zaangażowaniu społeczności przedszkolnej/szkolnej podczas jego realizacji i funkcjonowania. Nagrody dla 6 placówek stanowiły rośliny, drobne narzędzia i akcesoria ogrodnicze, a także sfinansowanie cięższych prac ziemnych wykonanych przez wyspecjalizowane firmy zgodnie z projektem i kosztorysem przedstawionym przez nagrodzone placówki; 4. opracowano poradnik (e-book) „Zbiór zasad tworzenia miejsc zieleni w Cieszynie. Praktyczny poradnik dla mieszkanek i mieszkańców”²⁰.
MPA 38	<i>System zachęt finansowych do przedsięwzięć w zakresie uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej</i>	2023-2030	UMC	<p>W ramach funkcjonującego od 1996 r. systemu zachęt finansowych, polegającego na udzielaniu z budżetu miasta dotacji celowych do inwestycji proekologicznych w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej, realizowanych przez podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych (np. przez osoby fizyczne), w latach 2023-2025 przyznano łącznie 64 dotacje do budowy przyłączy do sieci kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 22 dotacje do przedsięwzięć mających na celu retencję wód opadowych (obejmujących przede wszystkim zakup i montaż zbiorników na wodę deszczową). Ostatecznie beneficjenci zrealizowali 74 przedsięwzięcia.</p>

²⁰ https://www.zamekcieszyn.pl/files/1722525150-92zbior_zasad_tworzenia_miejsc_zieleni_w_cieszynie.pdf (dostęp 3.06.2026 r.).

MPA 39	<i>Modernizacja Oczyszczalni Ścieków w Cieszynie przy ul. Motokrosowej 27</i>	do 2030	ZGK	<p>W 2025 r. w zakresie działań modernizacyjnych komunalnej oczyszczalni ścieków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przebudowano (zmodernizowano) część mechaniczną oczyszczalni ścieków – komorę K1; 2. zakupiono nowy zbiornik na PIX; 3. opracowano program funkcjonalno-użytkowy dla zadania pn. „Budowa stacji pogłębionego odwadniania osadów na oczyszczalni ścieków”.
MPA 40	<i>Wdrożenie Systemu Informacji Przestrzennej w Zakładzie Gospodarki Komunalnej w Cieszynie</i>	do 2030	ZGK	<p>W dniu 28 października 2025 r. Zakład Gospodarki Komunalnej w Cieszynie Sp. z o.o. podpisał umowę na realizację zadania polegającego na dostawie i wdrożeniu Systemu Informacji Przestrzennej (GIS) do zarządzania infrastrukturą kanalizacyjną wraz z dostawą sprzętu. Realizację zadania zakończono (zgodnie z umową) w 2026 r.</p>